

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ของการพึ่งพาตนเองกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ
ยุคดิจิทัล ในจังหวัดหนองคาย

Factors Related to Self-reliance and Technology Acceptance among
the Elderly Digital Age in Nong Khai Province

ไพจิต ผาตะเนตร*

Paijit Phatanet*

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโพนพิสัย

Phonphisai District Public Health Office

*Corresponding author's email: Paijit.phatanet.15@gmail.com

วันรับบทความ (Received)

10 พฤษภาคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

11 กรกฎาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ(Accepted)

2 สิงหาคม 2567

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา
ระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย 2) ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุใน
จังหวัดหนองคาย 3) เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลกับการยอมรับเทคโนโลยีของ
ผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาตนเองกับการยอมรับเทคโนโลยีของ
ผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย การศึกษาจะใช้กลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย
จำนวน 398 คน สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ
สมมติฐาน T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบสมมติฐาน
F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการศึกษาพบว่า 1) การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุทางด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก ตามด้วย
ด้านสังคม จิตใจ และการเงิน ตามลำดับ 2) การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านการรับรู้ถึงประโยชน์อยู่ใน
ระดับมาก ตามด้วยด้านพฤติกรรมการตั้งใจใช้งาน การรับรู้ความเพลิดเพลิน อิทธิพลทางสังคม และการรับรู้
ความง่ายในการใช้งาน ตามลำดับ 3) ผู้สูงอายุที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน จะม
ีการยอมรับเทคโนโลยีต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 4) ไม่อาจสรุปได้ว่าการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ
มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ผลการศึกษาข้างต้นจะทำให้
ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่างๆ ในการออกแบบนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ
และสังคม ของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, ยุคดิจิทัล, เทคโนโลยี, การพึ่งพาตนเอง, การยอมรับเทคโนโลยี

ABSTRACT

This research is a quantitative study with the following objectives: 1) To study the level of self-reliance among the elderly in Nong Khai Province. 2) To study the level of technology acceptance among the elderly in Nong Khai Province. 3) To compare the differences in personal factors with the technology acceptance of the elderly in Nong Khai Province. 4) To study the relationship between self-reliance and technology acceptance of the elderly in Nong Khai Province. The study uses a sample of 398 elderly individuals in Nong Khai Province through questionnaires. The statistics used in the study include frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test hypothesis testing, one-way ANOVA or F-test, and Pearson's Correlation Coefficient.

The study found that: 1) The self-reliance of the elderly is highest in the physical aspect, followed by social, psychological, and financial aspects, respectively. 2) The technology acceptance of the elderly is highest in perceived benefits, followed by behavioral intention to use, perceived enjoyment, social influence, and perceived ease of use, respectively. 3) Elderly individuals with different ages, education levels, occupations, and incomes have significantly different technology acceptance at the 0.05 level. 4) It cannot be concluded that the self-reliance of the elderly is related to the technology acceptance of the elderly at the 0.01 significance level. The findings from this study will provide valuable in designing policies to improve the quality of life, economy, and society of the elderly in Nong Khai Province.

Keywords: Elderly, Digital Age, Technology, Self-Reliance, Technology Acceptance

บทนำ

คำจำกัดความของคำว่า “ผู้สูงอายุ” ในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 3 คือ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย จากสถิติของกรมกิจการผู้สูงอายุ ปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงวัยระดับสมบูรณ์ (Complete Aged Society) อย่างเป็นทางการ โดยมีประชากรผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 20.08 ของประชากรทั้งหมด และจากการคาดการณ์ประชากร ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยระดับสุดยอด (Super Aged Society) ภายในปี พ.ศ. 2576 (จากรูวรรณ ศรีภักดี, 2565) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบในหลายด้าน เช่น ด้านการผลิต เมื่อกำลังการผลิตลดลงจากปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ลดลง (วิชณี คุปตะวาทีน,

2566) หรือด้านการคลัง ภาครัฐบาลต้องเพิ่มงบประมาณในสวัสดิการผู้สูงอายุ ในขณะที่เก็บภาษีรายได้ได้ลดลงเนื่องจากผู้สูงอายุซึ่งไม่มีรายได้มีส่วนมากขึ้น (ชัยวัฒน์ พุ่มซ้อน และกันตพัฒน์ พรศิริวัชรสิน, 2561)

จังหวัดหนองคาย มีรายงานจำนวนผู้สูงอายุสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสถิติผู้สูงอายุของกรมกิจการผู้สูงอายุ (Department of Older Persons) จะเห็นได้ว่า จังหวัดหนองคาย มีร้อยละของผู้สูงอายุคิดเป็น 18.97% ซึ่งสูงกว่าจังหวัดใกล้เคียง อาทิ อุตรธานี สกลนคร และบึงกาฬ ที่มีร้อยละของผู้สูงอายุคิดเป็น 17.93% 17.19% และ 16.24% ตามลำดับ ประกอบกับปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามา มีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะด้านสาธารณสุขที่พยายามนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มศักยภาพการดูแลตนเอง และชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงได้มองเห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ กับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย

การศึกษานี้จะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ในการออกแบบนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความท้าทายด้านการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในยุคดิจิทัล หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใจพฤติกรรมพึ่งพาตนเอง และการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ จะทำให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารเพื่อการกระจายข้อมูล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้คำแนะนำด้านสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุม

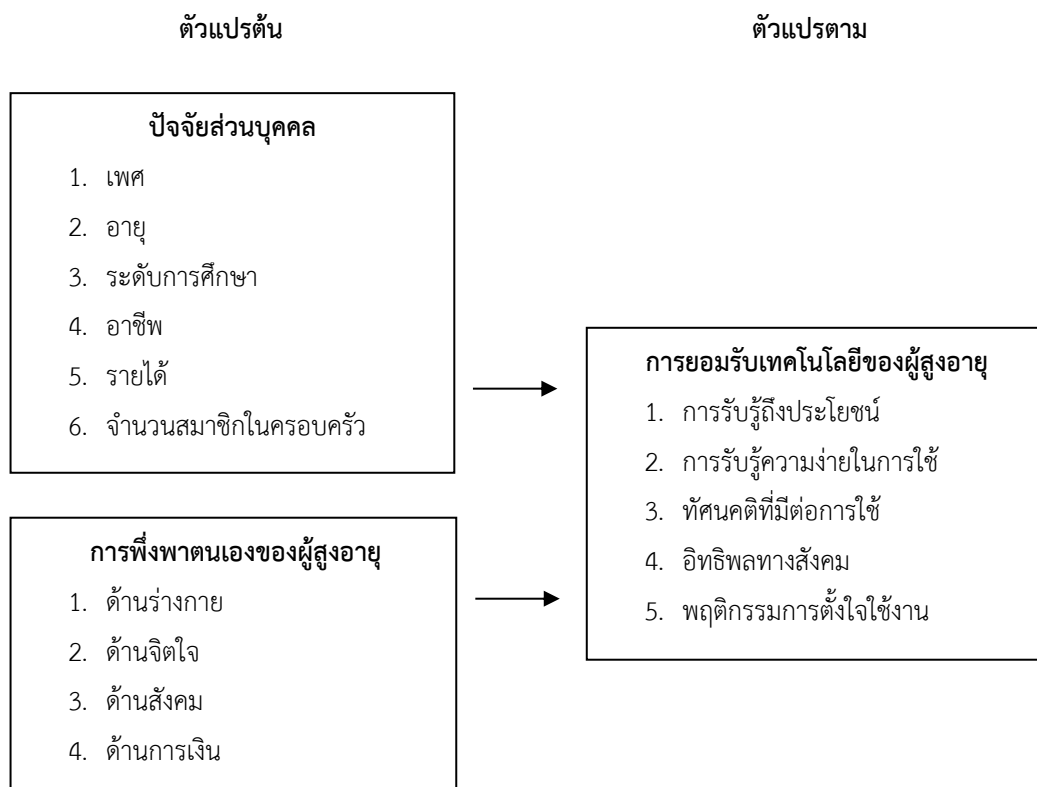
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย
4. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาตนเองกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้ได้ให้ความสนใจในประเด็นด้านระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สังคม และการเงิน ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในปัจจุบัน โดยอ้างอิงจากการศึกษาของพระมหาพิรพันธุ์ พันศิริ (2553) ที่มีจุดประสงค์ในการวัดภาวะการพึ่งพาตนเอง (Self-Reliance) ของสมาชิกสหพันธ์ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ การศึกษานี้ยังมองเห็นความสำคัญของการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ จึงต้องการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ และความสัมพันธ์ของการพึ่งพาตนเอง กับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย

โดยอ้างอิงจากการศึกษาของต่อตระกูล ไชยอิน (2561) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาตนเองกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ส่งผลให้มีการยอมรับเทคโนโลยีในผู้สูงอายุที่ต่างกัน และการศึกษาข้างต้นยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางของการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในจังหวัดหนองคาย และมีการใช้ Smart Phone ซึ่งรวบรวมได้ทั้งสิ้น 88,522 คน ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เดือนกรกฎาคม – พฤศจิกายน 2566 ขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณตามทฤษฎีของ Taro Yamane ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 398 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม โดยประเภทของคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close Ended Question) จำนวน 3 ชุด ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ 2) แบบสอบถามการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ 3) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี แบบสอบถามชุดที่ 2 และชุดที่ 3 จะมีเกณฑ์ในการวัดระดับคะแนนความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ น้อยสุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด จากนั้นใช้เกณฑ์การแบ่งความกว้างอันตรภาคชั้นของเบสต์

แบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ได้รับการตรวจค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยส่งให้อาจารย์ผู้มีความรู้ ตรวจสอบ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการทดสอบแบบสอบถามการพึ่งพาตนเองเท่ากับ 0.857 และผลการทดสอบแบบสอบถาม การยอมรับเทคโนโลยีเท่ากับ 0.992

วิธีรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเป้าหมายโดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นตรวจสอบ ความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม ก่อนนำไปวิเคราะห์ด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลปัจจัย ส่วนบุคคลกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย คือ T-test สำหรับตัวแปรเพศ และใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) หรือ F-test สำหรับตัวแปรอายุ ระดับ การศึกษา รายได้ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาตนเองกับ การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยเกณฑ์ในการวัดระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อ้างอิงจากงานศึกษาของชูศรี วงศ์รัตน์ (2541)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.8 มีอายุระหว่าง 60 – 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.8 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57 มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็น ร้อยละ 52.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.6 จำนวนสมาชิกใน ครอบครัว 3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ จำนวนสมาชิกครอบครัว รายได้ ระดับ การศึกษา และอาชีพ

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			รายได้		
ชาย	132	33.2	5,001-10,000	110	27.6
หญิง	266	66.8	10,001-15,000	82	20.6
อายุ			15,001-20,000	51	12.8
60-65 ปี	234	58.8	20,001-25,000	97	24.4
66-70 ปี	130	32.7	25,001-30,000	42	10.6
71-75 ปี	29	7.3	มากกว่า 30,001	16	4
75 ปีขึ้นไป	5	1.3			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกครอบครัว			ระดับการศึกษา		
1 คน	13	3.3	ปริญญาตรี	154	38.7
2 คน	80	20.1	สูงกว่าปริญญาตรี	17	4.3
3 คน	151	37.9	ต่ำกว่าปริญญาตรี	227	57
4 คน	86	21.6	อาชีพ		
5 คน	35	8.8	ข้าราชการบำนาญ	51	12.8
มากกว่า 5 คน	33	8.3	ลูกจ้าง	7	1.8
			ธุรกิจส่วนตัว	208	52.3
			ไม่ได้ทำอะไร	132	33.2

2. ข้อมูลการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ

ภาพรวมการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.019) โดยผู้สูงอายุมีการพึ่งพาตนเองด้านร่างกายมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือด้านสังคม ($\bar{X} = 3.99$) ด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.87$) และด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ด้านร่างกาย	4.43	0.32	มาก
2. ด้านสังคม	3.99	0.25	มาก
3. ด้านจิตใจ	3.74	0.31	มาก
4. ด้านการเงิน	3.87	0.51	มาก
ภาพรวม	4.03	0.019	มาก

2.1) ด้านร่างกาย จากตารางที่ 3 การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุด้านร่างกาย โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.32) ซึ่งส่วนมากผู้สูงอายุคิดว่าแข็งแรงตามวัยของตนเอง ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุมีการสังเกตความผิดปกติของร่างกายตนเอง และผู้สูงอายุสามารถดูแลตัวเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้อย่างปกติ ($\bar{X} = 4.59$)

ตารางที่ 3 ระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุด้านร่างกาย

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ผู้สูงอายุมีความพยายามที่จะดูแลตนเองโดยไม่ให้ใครมาคอยกังวล	4.03	0.16	มาก
2. ผู้สูงอายุพยายามที่จะไปไหนมาไหนด้วยตนเอง	4.39	0.75	มากที่สุด
3. ผู้สูงอายุสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ดีเมื่อเทียบกับคนในวัยเดียวกัน	4.15	0.74	มาก
4. ผู้สูงอายุสามารถดูแลตัวเองเมื่อเจ็บป่วยได้ในขั้นต้น	4.58	0.78	มากที่สุด
5. ผู้สูงอายุมีความระมัดระวังตนเองเมื่อต้องเดินในบริเวณที่อาจจะหกล้มหรือลื่นได้ง่าย	4.48	0.81	มากที่สุด
6. ผู้สูงอายุมีการสังเกตความผิดปกติของร่างกายตนเอง	4.59	0.73	มากที่สุด
7. ผู้สูงอายุสามารถดูแลตัวเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้อย่างปกติ	4.59	0.73	มากที่สุด
8. ผู้สูงอายุคิดว่าแข็งแรงตามวัยของตนเอง	4.69	0.64	มากที่สุด
ภาพรวม	4.44	0.32	มากที่สุด

2.2) ด้านจิตใจ จากตารางที่ 4 การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุด้านจิตใจ โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.31) ซึ่งส่วนมากผู้สูงอายุไม่หวาดวิตกกังวลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผ่านมาในช่วงชีวิต แต่จะรู้สึกว่าคุณค่า มีความรู้ จากประสบการณ์ของชีวิต ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมาคือ ผู้สูงอายุไม่รู้สึกถึงความน้อยใจต่อโชคชะตาของชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.86$)

ตารางที่ 4 ระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุด้านจิตใจ

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ผู้สูงอายุไม่หวาดวิตกกังวลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผ่านมาในช่วงชีวิต แต่จะรู้สึกว่าคุณค่า มีความรู้ จากประสบการณ์ของชีวิต	3.88	0.38	มาก
2. ผู้สูงอายุไม่มีความกังวลใจมากนักเมื่อลูกหลานมีภาระหน้าที่ต้องทำ และไม่มีเวลามาดูแลมากพอ	3.53	0.63	มาก
3. ผู้สูงอายุไม่รู้สึกถึงความน้อยใจต่อโชคชะตาของชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	3.86	0.35	มาก
4. ผู้สูงอายุรู้สึกอยู่เสมอว่าต้องการที่จะแก้ไข เมื่อพูดหรือทำอะไรที่ผิดพลาดไป และเชื่อว่าในบางเรื่องเด็กรุ่นใหม่จะมีความรู้ที่ดีกว่า	3.58	0.50	มาก
5. ผู้สูงอายุคิดว่าสิ่งที่คาดหวังอาจจะไม่ประสบความสำเร็จเสมอไป และไม่นำเรื่องราวต่างๆ มาบ่นกับคนรอบข้าง	3.84	0.37	มาก
6. ผู้สูงอายุพยายามจัดการกับอารมณ์ไม่พอใจ ไม่สบายใจ หรือความหงุดหงิด ความฉุนเฉียว โดยการทำให้สบายและไม่วิตก	3.79	0.41	มาก
7. ผู้สูงอายุไม่รู้สึกลำบากอะไรในชีวิตประจำวัน	3.71	0.46	มาก
ภาพรวม	3.74	0.31	มาก

2.3) ด้านสังคม จากตารางที่ 5 การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุด้านสังคม โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.26) ซึ่งส่วนมากผู้สูงอายุไปร่วมกิจกรรมตามประเพณีของคนใกล้ชิด เช่น งานบวช งานแต่งงาน หรืองานศาสนาที่ตนนับถือ ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุมีการเข้าร่วมสมาคม หรือกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้สูงอายุอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.16$)

ตารางที่ 5 ระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุด้านสังคม

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ผู้สูงอายุมักทำกิจกรรมต่าง ๆ กับคนในครอบครัว บุตร หลาน หรือคนใกล้ชิดอยู่เสมอ ๆ	3.79	0.55	มาก
2. ผู้สูงอายุมักจะทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	4.06	0.41	มาก
3. ผู้สูงอายุมักจะพบปะเพื่อนๆ พุดคุยสนทนาในเรื่องต่างๆ วิจารณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้นทั่วไปในเหตุการณ์ปัจจุบัน	3.76	0.43	มาก
4. ผู้สูงอายุมีการเข้าร่วมสมาคม หรือกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้สูงอายุอยู่เสมอ	4.16	0.64	มาก
5. ผู้สูงอายุมีความรู้สึกภูมิใจ เมื่อมีคนรู้จักหรือคนใกล้ชิดมาปรึกษาหรือขอคำแนะนำ	4.00	0.41	มาก
6. ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกภายในครอบครัวหรือในสังคม	3.88	0.64	มาก
7. ผู้สูงอายุไปร่วมกิจกรรมตามประเพณีของคนใกล้ชิด เช่น งานบวช งานแต่งงาน หรืองานศาสนาที่ตนนับถือ	4.31	0.93	มากที่สุด
ภาพรวม	3.99	0.26	มาก

2.4) ด้านการเงิน จากตารางที่ 6 การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุด้านการเงิน โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.51) ซึ่งส่วนมากผู้สูงอายุมีความคิดอย่างรอบคอบในการใช้จ่ายแต่ละครั้ง ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุมีเงินใช้จ่ายอย่างเพียงพอในการใช้ชีวิต โดยพยายามไม่ให้เดือดร้อนถึงลูกหลาน ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางที่ 6 ระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุด้านการเงิน

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ผู้สูงอายุมีการวางแผนทางการเงินทั้งก่อนและหลังเกษียณ	3.81	0.64	มาก
2. ผู้สูงอายุมีการสะสมทรัพย์ไว้ใช้จ่ายฉุกเฉิน	3.80	0.80	มาก
3. ผู้สูงอายุมีความคิดอย่างรอบคอบในการใช้จ่ายแต่ละครั้ง	4.16	0.91	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
4. ผู้สูงอายุมีการทำรายรับรายจ่ายในแต่ละเดือน หรือมีการทบทวนการใช้จ่ายของตนเองอยู่เสมอ	3.62	0.69	มาก
5. ผู้สูงอายุมีเงินใช้จ่ายอย่างเพียงพอในการใช้ชีวิต โดยพยายามไม่ให้เดือดร้อนถึงลูกหลาน	4.00	0.98	มาก
ภาพรวม	3.88	0.51	มาก

3. การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ

3.1) ด้านการรับรู้ประโยชน์ จากตารางที่ 7 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.51) ซึ่งส่วนมากผู้สูงอายุคิดว่าเทคโนโลยีที่ใช้สามารถช่วยให้งานต่างๆ เสร็จเร็วขึ้น ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุสามารถใช้เทคโนโลยีในการพูดคุย ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากขึ้น ($\bar{X} = 3.90$)

ตารางที่ 7 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านการรับรู้ถึงประโยชน์

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ผู้สูงอายุคิดว่าเทคโนโลยีที่ใช้มีส่วนช่วยให้รู้ข่าวสาร ทันต่อเหตุการณ์	3.29	0.82	ปานกลาง
2. ผู้สูงอายุคิดว่าเทคโนโลยีที่ใช้มีส่วนช่วยในการทำกิจวัตร ประจำวันต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.49	0.84	มาก
3. ผู้สูงอายุคิดว่าเทคโนโลยีที่ใช้สามารถช่วยให้งานต่างๆ เสร็จเร็วขึ้น	4.41	0.92	มากที่สุด
4. ผู้สูงอายุสามารถหาความรู้ทั่วไปเพิ่มเติมได้จากการใช้งานเทคโนโลยี	3.24	0.78	ปานกลาง
5. ผู้สูงอายุสามารถใช้เทคโนโลยีในการพูดคุย ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น	3.90	0.90	มาก
ภาพรวม	3.67	0.51	มาก

3.2) ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้ จากตารางที่ 8 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้ โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.23) ซึ่งส่วนมากผู้สูงอายุสามารถใช้เทคโนโลยีได้โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมาก ($\bar{X} = 4.89$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุมีความเข้าใจการใช้งานเทคโนโลยีได้ทันทีเมื่อเริ่มใช้ และผู้สูงอายุสามารถควบคุมการใช้งานเทคโนโลยีได้ด้วยตัวเองเมื่อเริ่มใช้ ($\bar{X} = 4.01$)

ตารางที่ 8 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ผู้สูงอายุสามารถใช้เทคโนโลยีได้โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมาก	4.89	0.31	มากที่สุด
2. ผู้สูงอายุสามารถใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วในระยะเวลาไม่นาน	3.03	0.22	ปานกลาง
3. ผู้สูงอายุสามารถเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีได้โดยง่าย	3.52	0.88	มาก
4. ผู้สูงอายุมีความเข้าใจการใช้งานเทคโนโลยีได้ทันทีเมื่อเริ่มใช้	4.01	0.12	มาก
5. ผู้สูงอายุสามารถควบคุมการใช้งานเทคโนโลยีได้ด้วยตัวเองเมื่อเริ่มใช้	4.01	0.12	มาก
ภาพรวม	3.89	0.23	มาก

3.3) ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ จากตารางที่ 9 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.64) ซึ่งส่วนมากผู้สูงอายุรู้สึกพึงพอใจในเทคโนโลยีที่ใช้ และผู้สูงอายุรู้สึกว่าเทคโนโลยีทำให้มีสมาธิในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเทคโนโลยีช่วยให้การทำกิจกรรมประจำวันที่เกี่ยวข้องมีความสะดวกสบายมากขึ้น ($\bar{X} = 4.37$)

ตารางที่ 9 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเทคโนโลยีทำให้มีความรู้ ความสามารถในการทำงาน	3.96	0.33	มาก
2. ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเทคโนโลยีที่ใชมีส่วนช่วยให้การทำงานมีความง่ายขึ้น	4.23	0.96	มากที่สุด
3. ผู้สูงอายุรู้สึกพึงพอใจในเทคโนโลยีที่ใช้	4.51	0.66	มากที่สุด
4. ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเทคโนโลยีช่วยให้การทำกิจกรรมประจำวันที่เกี่ยวข้องมีความสะดวกสบายมากขึ้น	4.37	0.92	มากที่สุด
5. ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเทคโนโลยีทำให้มีสมาธิในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	4.51	0.66	มากที่สุด
ภาพรวม	4.32	0.64	มากที่สุด

3.4) ด้านอิทธิพลทางสังคม จากตารางที่ 10 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านอิทธิพลทางสังคม โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.59) ซึ่งส่วนมากผู้สูงอายุคิดว่าการแนะนำเทคโนโลยีโดยคนสนิท หรือคนใกล้ชิด มีผลต่อความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยีของตนเอง ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุคิดว่าการใช้เทคโนโลยีของคนในสังคม เช่น โทรศัพท์มือถือ มีผลต่อความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยีของตนเอง ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางที่ 10 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านอิทธิพลทางสังคม

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ผู้สูงอายุคิดว่าการใช้เทคโนโลยีของคนในสังคม เช่น โทรศัพท์มือถือ มีผลต่อความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยีของตนเอง	4.50	0.75	มากที่สุด
2. ผู้สูงอายุคิดว่าการใช้เทคโนโลยีของคนในครอบครัว เช่น โทรศัพท์มือถือ มีผลต่อความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยีของตนเอง	4.49	0.75	มากที่สุด
3. ผู้สูงอายุคิดว่าการแนะนำเทคโนโลยีโดยคนสนิทหรือคนใกล้ชิด มีผลต่อความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยีของตนเอง	4.80	0.42	มากที่สุด
ภาพรวม	4.60	0.59	มากที่สุด

3.5) ด้านพฤติกรรม การตั้งใจใช้งาน จากตารางที่ 11 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ ด้านพฤติกรรม การตั้งใจใช้งาน โดยภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.22) ซึ่งส่วนมากผู้สูงอายุมีความเพลิดเพลินเมื่อเริ่มใช้งานเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมา คือ ผู้สูงอายุได้รับความสนุกสนานจากการสื่อสารผ่านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.30$)

ตารางที่ 11 การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุด้านพฤติกรรม การตั้งใจใช้งาน

การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการพึ่งพาตนเอง
1. ผู้สูงอายุตั้งใจที่จะใช้งานเทคโนโลยีไปเรื่อย ๆ ในอนาคต	3.03	0.45	ปานกลาง
2. ผู้สูงอายุตั้งใจที่จะใช้งานเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ	2.76	0.97	ปานกลาง
3. ผู้สูงอายุรู้สึกตื่นเต้นเมื่อเริ่มใช้งานเทคโนโลยี	4.19	0.95	มาก
4. ผู้สูงอายุมีความเพลิดเพลินเมื่อเริ่มใช้งานเทคโนโลยี	4.56	0.51	มากที่สุด
5. ผู้สูงอายุรู้สึกอารมณ์ดีเมื่อได้ใช้งานในเทคโนโลยี	3.84	0.62	มาก
6. ผู้สูงอายุตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการส่งต่อความสุข เช่น อวยพรปีใหม่ อวยพรวันเกิด	3.38	0.50	มาก
7. ผู้สูงอายุสามารถหาความบันเทิงได้จากการใช้งานเทคโนโลยี	4.25	0.90	มากที่สุด
8. ผู้สูงอายุได้รับความสนุกสนานจากการสื่อสารผ่านเทคโนโลยี	4.30	0.46	มากที่สุด
9. ผู้สูงอายุเลือกที่จะรับรู้ข่าวสาร หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันผ่านการใช้งานเทคโนโลยี	4.00	0.09	มาก
ภาพรวม	3.81	0.22	มาก

4. การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากตารางที่ 12 โดยภาพรวมพบว่า การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แต่การยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุโดยจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การยอมรับเทคโนโลยี	ปัจจัยส่วนบุคคล					
	เพศ	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ (บาท)	สมาชิกในครอบครัว
	Sig	Sig	Sig	Sig	Sig	Sig
1. ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์	0.00**	0.00**	0.01**	0.00**	0.00**	0.5
2. ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้	0.04**	0.07	0.22	0.12	0.17	0.7
3. ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้	0.07	0.02**	0.40	0.00**	0.39	0.1
4. ด้านอิทธิพลทางสังคม	0.82	0.47	0.00**	0.04**	0.01**	0.8
5. ด้านพฤติกรรมการตั้งใจใช้งาน	0.08	0.78	0.00**	0.00**	0.26	0.9
ภาพรวม	0.01**	0.02**	0.03**	0.03**	0.03**	0.5

** แสดงถึงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาตนเองกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ

จากตารางที่ 13 โดยภาพรวมพบว่า การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์ต่อกันในทิศทางบวก อย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ($r = 0.64$) กล่าวคือ ไม่อาจสรุปได้ว่าการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาตนเองกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุ

การพึ่งพา ตนเอง ของผู้สูงอายุ	การยอมรับเทคโนโลยี											
	ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์		ด้านการรับรู้ความง่าย		ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้		ด้านอิทธิพลทางสังคม		ด้านพฤติกรรม การตั้งใจใช้งาน		ภาพรวม	
	r	Sig	r	Sig	r	Sig	r	Sig	r	Sig		
1. ด้านร่างกาย	0.56	0.00	0.34	0.00	0.35	0.00	0.21	0.00	0.15	0.00	0.59	0.00
2. ด้านสังคม	0.75*	0.00	0.20	0.00	0.59	0.00	0.34	0.00	0.22	0.00	0.34	0.00
3. ด้านจิตใจ	0.46	0.00	0.15	0.00	0.4	0.00	0.77*	0.00	0.45	0.00	0.83	0.00
4. ด้านการเงิน	0.58	0.00	0.22	0.00	0.26	0.00	0.35	0.00	0.14	0.00	0.76*	0.00
ภาพรวม	0.78*	0.00	0.36	0.00	0.62	0.00	0.38	0.00	0.5	0.00	0.64	0.00

* แสดงถึงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การอภิปรายผล

1. จากการศึกษาระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคายทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย สังคม จิตใจ การเงิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย มีสภาวะการพึ่งพาตนเองด้านร่างกายมากที่สุด โดยส่วนมากคิดว่าตนเองแข็งแรงตามวัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของต่อตระกูล ไชยอิน (2561) ที่พบว่า ผู้สูงอายุจะมีระดับการดูแลตนเองสูงในด้านร่างกาย

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการให้ความสำคัญด้านสุขภาพของชุมชน และการพัฒนาสาธารณสุขชุมชน โดยเฉพาะผู้สูงอายุกลุ่มโรคเรื้อรังที่สาธารณสุขให้ความสำคัญเป็นพิเศษ โดยการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค รวมถึงการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลเพื่อลดภาวะโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุ ตลอดจนการให้ความรู้ ทำให้ผู้สูงอายุสุขภาพดี แข็งแรงตามวัย (ภคอร จตุพรธรรมาทร, 2567)

2. จากการศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคายทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ถึงประโยชน์ การรับรู้ความง่ายในการใช้ ทักษะคิดที่มีต่อการใช้ อิทธิพลทางสังคม พฤติกรรมการตั้งใจใช้งาน พบว่าการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย ด้านทักษะคิดที่มีต่อการใช้ และด้านอิทธิพลทางสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการศึกษาข้างต้นสอดคล้องกับงานศึกษาของอารียา ศรีแจ่ม (2562) โดยกลุ่มผู้สูงอายุรู้สึกว่าเทคโนโลยีช่วยให้การทำกิจกรรมประจำวันที่เกี่ยวข้องมีความสะดวกสบายมากขึ้น (ด้านทักษะคิดที่มีต่อการใช้) อาทิ Mobile Banking และ Mobile Map

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษามีความขัดแย้งกับงานของต่อตระกูล ไชยอิน (2561) ที่พบว่าการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ความแตกต่างข้างต้น อาจเป็นความแตกต่างของพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างตามภูมิศาสตร์ และช่วงเวลาในการทำแบบทดสอบ

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย พบว่าความแตกต่างในเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้สูงอายุ มีผลต่อความแตกต่างในการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมาน ลอยฟ้า (2554) ที่พบว่า ผู้สูงอายุที่เป็นเพศชายจะมีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีมากกว่าผู้สูงอายุเพศหญิง

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกสภาพ และทุกเวลา โดยการเรียนรู้มักเริ่มจากสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว ไปจนถึงการเรียนรู้จากสังคมภายนอก (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548) จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลให้ประสบการณ์การเรียนรู้ในช่วงวัยของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ส่งผลให้บุคคลมีกระบวนการการเรียนรู้ ซึ่งรวมไปถึงการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุที่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาตนเองกับการยอมรับเทคโนโลยี พบว่า ไม่อาจสรุปได้ว่าการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย ซึ่งขัดแย้งกับงานของต่อตระกูล ไชยอิน (2561) ที่พบว่า การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา จึงอาจกล่าวได้ว่า หากผู้สูงอายุมีการพึ่งพาตนเองมาก ผู้สูงอายุก็มีแนวโน้มที่จะยอมรับเทคโนโลยีมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ในภาพรวม ระดับการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคายอยู่ในระดับมาก โดยมีสภาวะการพึ่งพาตนเองด้านร่างกายมากที่สุด และพึ่งพาตนเองด้านจิตใจน้อยที่สุด ผู้สูงอายุมีความกังวลใจเมื่อลูกหลานมีภาระหน้าที่ต้องทำ และไม่มีเวลามาดูแลมากพอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้านไปพร้อม ๆ กัน โดยเน้นไปที่ด้านจิตใจ เช่น ฝึกให้ผู้สูงอายุระงับอารมณ์ ทำใจให้สบาย และไม่วิตกกังวล

2. ทศนคติที่มีต่อการใช้งานและอิทธิพลทางสังคมมีผลอย่างมากในการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย ฉะนั้น การสร้างเสริมทัศนคติที่ดีต่อการใช้งานเทคโนโลยีและอิทธิพลทางสังคมจะสามารถเพิ่มการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคายได้ อาทิ ส่งเสริมให้เห็นถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีที่ช่วยให้การทำการกิจกรรมประจำวันมีความสะดวกสบายมากขึ้น หรือทำให้ภาพลักษณ์ของเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่าย เป็นต้น

3. เมื่อความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อความแตกต่างในการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย เช่นนั้น ภาครัฐควรแทรกแซงโดยการขยายโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตให้ทั่วถึง และจัดการฝึกอบรมด้านการใช้เทคโนโลยี ซึ่งไม่ควรครอบคลุมเพียงผู้สูงอายุเท่านั้น แต่ควรครอบคลุมถึงทุกเพศ ทุกวัย และผู้มีความสนใจทุกคน

4. การศึกษาปัจจัยภายนอกเพิ่มเติม เช่น ประเภทของสื่อที่ผู้สูงอายุใช้ในการรับรู้ข่าวสาร หรือ Application ที่ผู้สูงอายุใช้งานในชีวิตประจำวัน จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจการใช้งานเทคโนโลยีและการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จารุวรรณ ศรีภักดี. (2565, 19 กรกฎาคม). การขับเคลื่อนมาตรการรองรับสังคมสูงวัยคนไทยอายุยืนของประเทศไทย ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ. กรมกิจการผู้สูงอายุ.

<https://www.dop.go.th/th/know/3/1649>

ชัยพัฒน์ พุดซ้อน และ กันตพัฒน์ พรศิริวัชรสิน (2561). แนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย. วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 1(1), 25-36.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 7). เทพเนรมิตการพิมพ์

ต่อตระกูล ไชยอิน (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการพึ่งพาตนเองกับการยอมรับเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์]. PSU Knowledge Bank (PSUKB). <http://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/17525>

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ

- พระมหาพิรพัฒน์ พันศิริ (2553). การวัดภาวะการพึ่งพาตนเอง (self-reliance) ของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกสหพันธ์ชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. TU Digital Collections.
https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:122651
- ภาคกร จตุพรธนาภัทร (2567). การกำหนดนโยบายการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างเหมาะสม แก่ผู้สูงอายุ. วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2(2), 375-386
- วิชณี คุปตะวาทีน (2566). ผู้สูงอายุกับเทคโนโลยี. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 9(1), 328-334.
- สมาน ลอยฟ้า (2554). ผู้สูงอายุกับเทคโนโลยีสารสนเทศ. วารสารมนุษยศาสตร์, 29(2), 57-58
- อารียา ศรีแจ่ม (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้สูงอายุในยุคดิจิทัล [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรังสิต]. Rangsit University Intellectual Repository (RSUIR).
<https://rsuir-library.rsu.ac.th/handle/123456789/304>